

החצי בחורים והחצי בחורות. שרו מקודם שירים עברים אחדים.
 אחר כך הציגו לי שאלות ואני עניתי. במרכז עמדה שאלת הנוער
 והארץ. ספרתי על מהות תנועת הפועלים ודרכיה, וחוייתי דעתי
 על שאלת הנוער וחנכו למען הארץ. שרמק, פולק מציחוסלובקיה
 שנזדמן ועוד אחדים התאוננו מרה שאין דור חדש לציונות, כי הנוער
 הטוב נהפס לקומוניזם. אמרתי שאני רואה בזה לא אשמת הנוער,
 כי אשמת ההנועה הציונית הבעל ביחית שאינה יודעת במה לכבוש את
 הנוער, וספרתי להם על הקונגרס שאנו מחכוננים לקרוא. נשאלתי
 על הניגודים המעמדיים בארץ ואם יש אפשרות לגשרם - אמרתי להם
 שנגודים הללו הם ביסודם ניגודים בין ציונות ולא ציונות.
 התענינו על סבוח ההעברה מהשה"צ ומהגדוד לפרקציה; על כוח
 הקומוניסטים בארץ, על שאלת עבר הירדן, על המשלה ויחסה לפועלים,
 לציונות, על העלולי הכשורה; לבסוף בקשו שאחן להם קשר מכתבים
 מהארץ. אמרתי שיחקשור עם הוה"פ ועם הנוער העובד.
 אחרי האספה בלינו עוד עד אחרי שהים בלילה. פולק
 מציחוסלובקיה מתעניין ביחוד בשאלת הקרקע. הוא רוצה יחד עם
 שותף גוי ללכת לארץ לעשות מטע אורנגים גדול. בקוד שבועות
 אחדים יחראה עם הברון בענין זה. אמרתי לו שיחקשר עם הרצפלד.

י"ב אלול
 28 אוגוסט
 יום ג'

בשחים ועשה יצאחי משטרסבורג לקרלס-רוה (כרטיס 36
 פרנק צרפתי) ובארבע פחות עשרה הגעתי לקרלס-רוה. פה הוגד לי

שפרנקפורט יש רכבה-שנה מחלקה שלישית, ובשש וארבעים נסעתי
ברכבה ההולכה ישר לברלין. בחשע בערב חברו לרכבתנו רכבה-שנה
(9 מרק). הכרטיס מקולס-רוה לברלין מחלקה שלישית 36 מרק.

י"ג אלול
29 אוגוסט
יום ד'

בשבע וחצי בבוקר, באחור של עשרים רגע, הגעתי לברלין.
חזרתי לפנסיון הברליני הישן שלי אצל גומפל. טלפנתי ליבלונסקי
והוגד לי שרובשוב איננו.

ראיתי את שפרינצק. יש לו הרגשה פסימיסטית על המצב
בצינונות ועל אפשרותה בשעה זו. מצב היהודים הוטב בכל הארצות,
אין אנטישמיות, ואין התענינות בא"י. שקועים בחתונות וב"הבלי"
העולם הזה. הסוכנות לא חתן כסף, והמעשה הקטן בארץ אין בו כוח
כו"ך.

בקלוב שלום עליכם נפגשתי עם גולנד ששב עכשיו מהארץ -
מלא התפעלות. מחלהב מ"האוהל" ומתאוונן על חוסר העזרה והסבל
הנורא. הוא מנגן מה בא-כרטה המסלכתית והזמינני לבוא הערב
לאופרה "לואיזה מילר" של ורדי שהוא שר בו.